

# BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden csütörtök és vasárnap reggel.  
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése,  
hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Tizennegyedik évfolyam.

Előfizetési árak:  
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre  
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 10 fillér.  
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

## Barát Ármin.

A közönség előtt titokzatos rejtélyként hangzik ez a szó, hogy miniszterelnöki sajtóiroda. A publikum alig tudja, hogy mi ez, s nagyon kevesen vannak tisztában ennek az intézménynek a fontosságával. Pedig elég csak annyit mondanunk, hogy innen indul ki a külföldi sajtó informálása. A hitelünk, az anyagiilag értékelhető nemzeti becsületünk függ attól, hogy mi a külföld véleménye rólunk. A sajtóirodában ugyszólván minden lapot elolvasnak, kivonatolnak, s itt adják meg a számottevőbb vidéki újságok számára is egyes fontosabb politikai kérdésekben az információt. A sajtóiroda a hivatalos összekapcsoló szerv az újságírók és a minisztérium között.

A sajtóiroda most új főnököt kapott. A miniszterelnök Barát Ármin kir. tanácsost nevezte ki az iroda főnökévé.

A vidéki újságírásnak többszörösen kellemes Barát Ármin kinevezése. Vidéki újságíró volt, esztendőigik szerkesztett Temesvárott újságot, alelnöke a vidéki újságírók országos szövetségének s igazi kollégialis érzéssel van az újságírók vidéki munkásai iránt.

Esztendőket töltött el vidéki redakcióban. Onnan nemcsak azt az előnyt vitte magával, hogy szinte boszorkányos pontossággal ismer minden vidéki újságot, tudja, milyen a szelleme, mikor jelenik meg, kik olvassák, — hanem gazdag tapasztalatokat is vitt új méltóságába. Gazdag tapasztalatokat a vidéki sajtóélet igen sok bajjáról s eszméket arról, hogy miként lehet ezeket a bajokat gyógyítani.

Ha igaz, aminthogy igaz, az a mondas, hogy a sajtó a társadalom tükré s amilyen egy ország, egy város, egy társadalom, olyan a sajtója, — akkor nemcsak az újságírókra fontos, hanem egyetemes fontosságú, hogy milyenek az újságok. Jók-e, rosszak-e, szegénységgel, nyomorral küzdők-e. És ha valaki reformeszméket hoz, ha valaki a bajokon segíteni akar, azt nemcsak az újságoknak, hanem a publikumnak is örömmel kell üdvözölnie.

Barát Árminnal egy nagyon odaváló ember került a sajtóiroda élére. Egy ember megtalálta a maga helyét s így igen fontos hivatal kapott igen jó vezetőt. A Khuen-kormány — ezt a nézetet pártkülömbőség nélkül osztani kell — szerencséje van az exponensei megválasztásában. Ezt igazolja Barát Ármin kinevezése is, ki a sajtófőnöki állásra szinte predesztinálva van.

Predesztinálja a mindenek fölött való korrektsége, becsületessége, nagy szorgalma és munkabírása. De — ami szintén igen fontos — nyereség a kormány számára Barát Ármin kinevezése azért is, mert személyes tisztelt és szeretett barátja a külföldi hiresebb újságíróknak. A nemzetközi sajtókongresszusok, amelyeken ő a V. H. O. Sz.-t reprezentálta, olyan bensőséges kapcsolatot teremtett közte és a külföldi sajtó képviselői között, amelynek egész Magyarország hasznát láthatja, mert ezen a révén az igazságnak megfelelő cikkek jutnak el olyan nagy külföldi lapokba is, amelyek eddig csak az ellenségeink hazugságai számára voltak nyitva.

Barát Ármin pünkösdkor, a V. H. O. Sz. közgyűlése alkalmából kedves és tisztelt vendége lesz Bácskának, hogy itt volt kollégái, a vidéki újságírók körében élveze és értékelje kinevezésének igazi örömeit, látván mennyien vesznek részt őszinte szívetl az ő örömeiben.

## A bácsalmási affér vége.

Téglagyáros és földbirtokos élet-halál harca.

— Főtárgyalás. —

Bácsalmáson ez évi január 12-én véres dráma játszódott le, mely minden érdeklődést, felháborodást és beteges kíváncsiságot a maga számára foglalt le a községben. Egy földbirtokos félholtra vert egy téglagyárost, ki földjének nagyrésztét kihuzta alóla.

Május 8-án mindaketten a szabadkai törvényszék büntetőbírósa előtt álltak, az egyik vádolt, a másik védekezett. Most a tárgyaláson végre világosság derült a sötét ügyre, most végre meg lehet állapítani, hogy történt az eset.

Glück Samu bácsalmási téglagyáros ez évi január 12-én pusztájára menet áthajtott Mannhalter Mihály buzavetésén. Éppen a föld

szélére ért, mikor váratlanul életbepillant az ifjabbik Mannhalter Mihály, megkérdezte tőle, miért gázoja az ő vetését és felszólította, adjon zálogot, mert különben megjárja.

— Itt a zálog.

Mondotta Glück és öklével a fiatal ember arcába vágott. Ami ezután következett, azt még most a tárgyaláson sem lehetett megállapítani, hogy történt. Azt megállapította a vizsgálát, hogy Glück a következő pillanatban leugrott a kocsjáról. Hogy miért ugrott le, azt a vádló is, a vádlott is homlokegyenest ellenkezőleg magyarázzák. Glück azt mondja, hogy menekülni akart, azért ugrott ki a kocsiból, Mannhalter meg azt erősítgeti, hogy neki akart támadni, azért szállt ki. Az tény, hogy Mannhalter a következő percben földre-teperte Glücköt és ötötte-verte botjával. Ez segélyért kiabált, de sehol egy teremtet lélek. A segélykiáltás csak még jobban nekibőszítette Mannhaltert s még erősebben sujtott a téglagyáros fejére. Glück koponyája a súlyos ütések alatt négy helyen megrepedt.

Mikor Mannhalter már azt hitte, hogy Glück meghalt, ott hagyta a földön heverni. Csak félóra mulva talált rá a félholtra vert téglagyárosra a bérése, aki aztán beszálította a faluba.

A szabadkai törvényszék büntetőbírósa most tárgyalta ezt a bűntényt dr. Salánky József törvényszéki bíró elnöklöte alatt. A vádat Szabados Béla ügyész, a védelmet pedig dr. Winkler Elemér ügyvéd látta el. A bíróság bűnösnek mondotta ki Mannhalter Mihályt súlyos testi sértés büntetésében s ezért egy évi börtönrre ítélte. Vádolt és védője az ítélet ellen fellebeztek.

## H I R E K.

— **Hauser Mór volt polgármester halála.** Az első bajai polgármester halálhíre ért el vasárnap Orosházáról Bajára és igaz megilletődést váltott ki mindenütt. Hauser Mór, ki a 70-es években elsőként töltötte be a polgármesteri széket, egyetlen hatéves cikluson át állt a város élén, de nevéhez egész sereg városfejlesztő terv fűződik. A kor-szellem — fájdalom — nem kedvezett neki. Ha reáhallgat az akkori »kupahtanács,« úgy akkor Baja lett volna a zimonyi fővonal országútja, ami egyértelmű azzal, hogy Szabadka nagy kereskedelmi forgalma ma a miénk volna. A szűkkeltség, ez a speciálisan bajai átok, törte ketté ezt a tervet is és ez készítette az akkori vezetőséggel meghasonlott Hauser Mór a távozásra. Az utódok, Baja mai vezetősége, kegyellett emlékezett meg most a város első polgármesteréről. Hegedűs Aladár kir. tan., polgármester rendkívüli közgyűlésre hívta össze a tanácsot, mely Meskó László tanácsnokot, Koller Dezső tb. tendörkapitányt és Szabó Samu arvasz. ülnököt küldte ki Orosházára, a temetésre. A küldöttség díszes korszort helyezett a ravatalra. Az impozáns végítésesség nyolcadikán délután volt.

— Szabadka város báró Vojnits István-nak. Szabadka város emléklapketten adja tudtul Vojnits Istvánnak a közgyűlés egyhangu szerezkeskivonatát. A díszes plakett — Bochus György budapesti iparművész remekbe készült munkája — tegnap érkezett meg Szabadkára s azóta a polgármesteri hivatalban csodájára járnak a gyönyörű emléktárgyak. A plakett egy selyemmel bélelt bőrtokba van zárva. Alapzata onixból készült s az onix alapon aranylapra a következő szöveg van vésvé:

#### SZABADKA SZABAD KIR. VÁROS TÖRVÉNYHATÓSÁGI BIZOTTSÁGA

Báró Vojnits Istvánt e városnak a közügyek terén szerzett érdemeiben gazdag fiat abból az alkalomból, hogy ő császári és apostoli királyi felsége neki a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot legkegyelmesebben adományozni méltóztatott, — mely tisztelettel üdvözli és ennek ezen emléklapon ad maradandó kifejezést.

Szabadka sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1911. március 30-án tartott közgyűléséből.

VOJNITS FERENC s. k.  
főjegyző.

Dr. BIRÓ KÁROLY s. k.  
kir. tanácsos, polgármester.

Az emléklapot a legközelebbi napok egyikén impozáns küldöttség évn adja át a város polgármesterére báró Vojnits Istvánnak.

— A zirci apít Baján. Vajda Ödön főrendiházi tag, zirci apít, a bajai rendház és főgimnázium látogatására Bajára érkezett és hétfőig fog szerzetes családjának körében tartózkodni. A kiválóan rokonszenves főpap igen jó egészségnek örvend s magas kora ellenére a legjobb kedvellyel végzi országos körútfját a rend összes házaiban.

— A Tinódi előadás megemlék a közönségnek általános óhajára vasárnap dél után 4 órákor mérsékelt helyfrakkal.

— Jubilált a szegedi tábla és a főügyesség. A szabadkai törvényeszk épületeiből megleghanгу üdvözölő tóvirat rőpönt át Szegedre a táblához és a főügyességhez. Tegnap volt husz esztendeje, hogy a szegedi kir. ítélőtáblát díszes ünnepségek keretében átadták hivatásának. 1891. május 5-én volt a megnyitás. 1891. május 5-én Szilágyi Dezso volt a magyar igazságügyminiszter s így az ő nemes emléke is jubilált az évfordulón. Első elnöké Sélley Sándor kuriai bíró nevezétek ki. A táblának husz év alatt hat elnöke volt: Sélley Sándor, Bernáth Géza, Csathó Ferenc, Fabiny Ferenc, Seyfried József, Kráay István. A szegedi kir. főügyességet is akkor állították föl. Az első főügyész Lobmayer István volt, akit 1905-ben Trayber Vince váltott föl.

— Beosultes gimnázista. Dömötör János főgimnáziumi első osztályu tanuló a napokban egy 10 koronás bankjegyet talált az utcán. Anélkül, hogy valakinek is szólt volna, saját esze után indult és egyenesen a rendőrséghez vitte, ahol azt a jogos tulajdonos átvéhte.

— Krémerek Zentán. Krémer Sándor szintársulata Zentán eddig meglehetősen anyagi siker mellett játszik. A drámai előadásoknak nagyobb a publikuma, mint az operetteknek. Ma este a Halhatatlan lump premierje megy, holnap pedig a Sárگا lilomot mutatják be a zentai publikumnak.

— Király Ernő vőlegény. Király Ernő a kiváló baritonista, akire még mindig szívesen emlékezik vissza a bajai publikum, vőlegény. Solti Hermint, a Royal-orfeum tagját vezetí oltárhoz.

— A bácsalmási petitió. A bácsalmási kerületben a választások alkalmával Szutrély Lipót bajai takarékpénztári igazgató nemzeti munkapárti, Hirmann Ferenc Justh-párti és Közégy Mihály néppárti jelöltek állottak egymással szemben. A választásból 215 abszolút szótöbbséggel Szutrély Lipót került ki győztesként. A kisebbségben maradt Justh párt petícióval támadta meg a mandátumot és a terjedelmes petíció 500 szavazatot sorolva fel a mandátum megsemmisítését és Hirmann Ferencnek megválasztott képviselővé való kimondását kérte. Az első tárgyaláson a petícionálók képviselője a petíció nagy részét visszavonta és csak nyolc pontra vonatkozólag tartotta fenn a vádat. A kir. Curia ezekre a pontokra vonatkozólag el is rendelte a vizsgálátot, amit már el is folytattak. A bizonyítási anyag ismét visszakertült a Curiahoz, ahol kedden tárgyalta azt az első választási tanács. A tárgyaláson a petícionálók képviselője a nyolc vádpontból hetet ismét visszavont és csak egyet tartott fenn, amely a tinójrásai pusztá bérletére vonatkozott, hogy igaz-e az, hogy a megválasztott képviselő Ragyánsky Istvánnak és harminchét mélykúti választónak azt az ígéretet tette, hogy ha reá szavaznak, kijárja részükre a miniszteriúrnál a közalapítvány tulajdonát képező tinójrásai pusztát és a kijárás körül felmerült költségeket sajátjából fedzi. A kiküldött táblabíró a helyszínen tizenkilenc tanut hallgatott ki erre nézve. Radvánsky István és Mikó Mihály tanuk azt vallották, hogy a képviselővel Mélykútról Jánosházáig mentek vasuton, amikor azt az ígéretet tette nekik, hogy amennyiben őt támogatják, kijárja nekik a bérletet. A többi tanuk csak hallomásból tudnak a dologról. A bíróság elrendelte Szutrély kihallgatását arra vonatkozólag, hogy tett-e olyan ígéretet, hogy amennyiben őt támogatják, kijárja nekik a kérdéses bérletet. A képviselő eskü alatt vallotta, hogy ilyen ígéretet nem tett. Emelte ugyan, hogy ki fogja jární nekik a pusztát, amennyiben ez módjában áll, azonban sem a választáson, sem a szavazásnál erről nem volt szó. A petíció elutasítása bizonyosra vehető.

— Készülődés a szabadkai újságírógyűlésre. A pünkösti ünnepek alatt Szabadkán tartják meg előjelüket az ország vidéki újságírói. Az előjélektől itélve, a közgyűlés igen népes lesz. Lejön a közgyűlésre Sáavy Gyula, a kiváló poéta, a V. H. O. Sz. elnöke, Barát Armin, a miniszterelnökségi sajtótiroda vezetője, Tömörkény István, a kiváló író, Benkey Lajos, dr. Brajrer Lajos a V. H. O. Sz. alelnökei. Igen sok újságíró jön Erdélyből és az ország minden részéből. Ezek aztán mindenfelé elviszik Szabadka és Palics híret és a kedves palicsi földönök sokkal jobb és nagyobb reklámja lesz az idén, mintha ez reket költené ilyesmire a város.

— Hir a váci fegyházból Jánosiról. A Haverda-ügyre, arra a sok izalomra és botrányra, ami nyomában támadt, végképen ráborult a fegyház. Haverda Mária és két hírhedt gavalléria eltűntek a fegyházak homályában és sorsukról, életmódjukról csak nagy-néha kap a nyilvánosság ellenőrizhetetlen híreket. A váci fegyházból egy fölteles szabadságra bocsájtott fegyenc, a fegyházban többször találkozott Jánosi Aladárral és annak sorsáról igen érdekes dolgokat mond. A fegyenc szavai szerint Jánosi most magánzárkában tölti a büntetését, de mert nagyon szép írása van, mindennap átíksérik az írodába, ahol nagyon hasznavehető embernek bizonyult. Nap-nap után jobban néz ki, az arczine nagyon egészséges és a fegyházban most már egyáltalában nem tartanak attól, amitől eleinte féltek: hogy Jánosit a fegyházban megölí a töltővész. Jánosi nagyon jól érzi magát és züllött szervezetének nagyon jót tesz a váci levegő.

## A főgimnázium színelőadása.

Folyó hó 6-án és 7-én délután adta elő a főgimnázium ifjusága Tordai Anyos dr. tanárnak ifjusági színdarabját, a „Tinódi-é”, melynek részletes tartalmi ismertetését már adtuk.

Ez alkalommal magáról az előadásról kívánunk beszámolni.

Sokszor volt már alkalomunk hallani azt a nézetet, hogy az ifjusági színdarabok tulajdonképpen mindig igen jól kell sikerülnök, hiszen az ifjuság »benne van» az ilyen művészetben, s ki tudjon jobban betanítani és betanulni, mint a tanár meg a diákja?

Hogy ez a tétel nem egészen lehet igaz, azt a mostani előadás megértethette a közönséggel. Mert az iskola falai között, a megszokott, egyvásu hallgatóság előtt persze hogy elmondja a diák a maga mondókáját; de nem kevesebb mint hatvanégy gyerekebert a lámpák elé állítani, s vele válogatott közönség-előtt egy harmadfélórás színdarabot ilyen sikerrel eljátszani: ehhez a szakértelmen kívül óriási küzdelem, hónapokig tartó versződség szükséges.

De volt is látszatja. Mindenekelőtt őszinte elismeréssel szólnok az előadásnak próbaközvetőrl, színi nyelven az összejátekről. A tömegjelenetek — pedig volt ilyen minden fölvonásban — teljesen simán, egy rendben folytak le, amíhez a hozzávesszük a jelmezek alkotta színes, tetszős képét, megtaláljuk a darab sikerének a színmű gyönyörű költői nyelvezetén és ügyes drámai szerkezetén fölül való egyik kulcsát.

A másik kulcsa a sikernek a ritka, szép és kiváló színhatású díszleteknek gazdagsága. E téren meg Gáspár János, a főgimnáziumnak fáradhatatlan buzgalmu rajztanára remekelt. Az első fölvonásban a szigetvári várudvar, a másodikban a budai várnak, képe a harmadik fölvonás végén a Tinódi-szobor kész gyönyörűsége volt a szemnek.

Harmadik nyitja a zajos sikernek a darab ének és zeneszámjai, melyeket Nagy Vazul teljesen állított össze kiváló ízléssel. Nagy tanár teljesen beleféte magát a darab hangulatába, s aszerint válogatta össze, hol édesen bánatos, hol lelkesen pattogó, de mindig zamatosan magyaros ének és zeneszámokat, melyeknek gondos betanítása és precíz előadása körül szerzett érdemeit ehelyütt is el kell ismernünk.

Végül, de nem utoljára, a főszereplőknek mélyen átérzett, igazán lelkes és lelkesítő játéka is biztosította a darabnak azt a sikerét, melyhez fogható aligha jegyeztek fel az intézet annalesai. És e pontról legelőben is magának a főszerepek kreálójáról, Miskolczy Dezso VIII. o. tanulórl kell őszinte elismeréssel megemlékeznünk, mint akinek nemesen patetikus játéka és csengő szavu éneke teljes mértékben interpretálta Tinódinak rajongó egyéniségét és a maga idejében tagadhatatlanul nagy költői értékét és még nagyobb hatását. Hallgatómely jelenetben könnyezik meghatotta hallgatóságát. Török Bálint szerepében Turý Tibor VII. o. t. aratott tetszést dalias alakjával, tipikus magyar maszkiájával, meg nyugodt, szép előadásával, melynek méltó mása volt Ézsi László VI. o. t. Nádasdy Tamása. Boross Géza VI. o. t. Peterdyjé, Boda Béla VIII. o. t. Hasszánját, Fuller István VIII. o. t. öreg törökjéit is éppen ez a meglepő nyugodtság, ez a tiszta dikció jellemzi, míg Kovács Ferenc VIII. o. t. a Török Ilonka szerepében — főleg a »Csicsija-bubujja» ének alatt — oly meg-

lepő bájít és kedvességet tudott önteni, melyet nem vártunk volna egy maturandus ifjútól. Boross Iván (Török Ferenc), Nozdovicsky Zoltán (Török János), Sárfy Gyula (Nádasdy László), Szász Imre (Mártonfalvy deák), Rabolt Antal (Balázs) és Tessényi József (Péter) is megállták helyüket emberül, de az apróbb főszereplők is, Hárs György IV. o. t., Kollár Kálmán III. o. t. és Prigly Béla I. o. t. ke dv vel játszottak és tetszést arattak. A humort Máty Gyula V. o. t. mint Nádasdy szolgája, Pollich József VII. o. t. mint Pollus Jakab és Weichand János VIII. o. t. mint Simon császár képviselték zajos sikerrel.

Itt említhetjük meg, hogy Szele Róbert tanke-releti főigazgató külön a darab megtekintésére rándult át Szegedről Bajára s hogy Vajda Ödön, a magyarországi ciszterci rend apátja, a darabnak harmadik előadását jelenlétével fogja megítélni.

— **Schaumann Gyula gyógyszerész gyomorsója** több mint 30 év óta, mint dietikus készítmény a legjobb hírnévének örvend, amit számos elismerő oklevél igazol. Előnyösen és megbízhatóan hat az emésztési folyamatnál gyomor-bajnál, savképződésnél, felbőfféséknél stb. úgy, hogy ez mint legrégibb háziszser, nagy elterjedtségnek és közkezeltségnek örvend. Előnyös hatást, racionális összetételének köszönheti. A kényelmesebb és kellemesebb felhasználás végett Schaumann gyógyszerész a gyomorsó kívül gyárt még gyomorpasztillát is, mely a gyomorsónak hatását teljesen egyenlő. Az ára mindkét készítménynek ugyanaz, mint eddig: 1.50 korona dobozonként.

Felélős szerkesztő:

S Z I R M A I V I D O R d r.

49/2/1911. eln. szám.

## Hirdetmény.

A folyó évi április hó 25 én 49/eln 1911. szám alatt az üresedésben levő rendőri állásra meghirdetett pályázatot hatályon kívül helyezem.

**Dr. Hegedüs Aladár**  
kir. tanácsos, polgármester.

10388—116/1911. kir. közgy. sz.

## Hirdetmény.

A mai napon tartott közgyűlésebből a városi levéltár helyiségeinek kibővítése és az ezzel kapcsolatos átalakítási és berendezési munkálatoknak a városi házi mint letétpénztárból, esetleg a házipénztári törzsvagyon alapból előlegezendő és a házipénztár által 1912. évtől kezdve öt egyenlő évi részletben visszatérítendő ideiglenes kölcsön terhére elrendelése tárgyában közérdekű határozat hozott.

Mely határozat az 1886. évi XXI. t. c. 5. §. c. és d. pontja, úgy 7., 8. és 9. §-ai értelmében azzal hirdettetik meg, hogy ellene a meghirdetéstől számított 15 nap alatt e város polgármestere útján a m. kir. belügyminiszter urhoz felelőbbes nyújtható be.

Baja város törvényhatósági bizottságának 1911. évi május hó 3 án tartott közgyűlésebből.

**Dr. Hegedüs Aladár**  
kir. tanácsos, polgármester.

3980/1911. kir. szám.

## Árlejtési hirdetmény.

A városi közkórház, valamint a családi ápolási telep 1911. évi szükségletét képező fehér és ruha neműek, lábbeliek szállításának biztosítása végett a városi gazdasági hivatalnál (városháza emelet 9. ajtószám) folyó évi június hó 13-án d. e. 9 órakor zárt írásbeli ajánlatok elfogadásával árlejtés fog tartatni, alulírottánl betekinthező feltételek mellett.

A szállítandó cikkeknek mindenben egy kiállításra, mint minőségére a kórháznál megtekinthező mintákkal azonosnak és igazolt hazai gyártmányuaknak kell lenniök s a kórház érdekeinek szemelött tartásával a helybeli szállítóok előnyben részesülnek.

Az ajánlatok minden egyes cikknél feltüntetendő egységáruk mellett teendők s az ajánlati vállalati végösszeg 5% bánatpénz fejében készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban az árlejtés előtt a városi házi mint letétpénztárnál letétbe helyezendő és az erre nyert vonatkozó hivatalos letéti nyugta a zárt írásbeli ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlati minta, a vállalati feltételek, a szállítandó cikkek jegyzéke, amelyben ajánlattevő által az egységáruk és ajánlati összegek beirandók alulírottánl díjmentesen beszerezhetők.

Baja, 1911. május hó 5-én.

**Weisz Nándor**  
tanácsnok.

3613/1911. kir. szám.

## Árlejtési hirdetmény.

A városi közkórháznak az árlejtés jóváhagyásától számított egy évi szükségletére mintegy 1000 gramm mosó szappan szállításának biztosítása végett a városi gazdasági hivatalnál (városháza emelet 9 ajtó szám) folyó évi június hó 13-án d. e. 8 órakor zárt írásbeli ajánlatok elfogadása mellett árlejtés fog tartatni alulírottánl betekinthező feltételek mellett. Bánatpénz fejében 30 korona teendő le készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban az árlejtés megkezdése előtt a városi házi mint letétpénztárnál.

A bánatpénz letételét igazoló hivatalos letéti nyugta a zárt írásbeli ajánlathoz csatolandó.

A szállítandó mosó szappannak okmányilag igazolt magyar gyártmányuaknak kell lenni s ajánlathoz minta csatolandó lepecsételt dobozban.

Baja, 1911. május hó 5]

**Weisz Nándor**  
tanácsnok.

10239/1911. kir. szám.

## Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszter urnak f. évi május hó 23-án kelt 4483/eln. számú körendelete folytán közhírre tétetik, hogy a köös hadsereg tényleges ál-

lományu legénységét, amennyiben a katonai szolgálatt, a kiképzés és a véderő érdekei megengedik, a csapatok parancsnokságai a gabona learatására, a takarmány lekaszáására és behordására, továbbá a szőfművelés munkálatainak, a szőret- és kuloricitőrés-, valamint a selyemhernyótenyésztés különleges munkálatainak idejére úgy a folyó évben, mint a következő években is három hétre szabadságolni fogják.

A gyengébb és a kiképzésben visszamaradt legénység, a tavasz folyamán bevonult újoncok és az egy évi önkéntesek a szabadságuk kedvezményében egyáltalában nem részesíthetők.

*As aratási szabadságot az illető katonának személyesen, kihallgatáson (rapporton) rendszerint legalább egy hónappal a szabadság megkezdése előtt kell kérelmeznie. A később előterjesztett kérelem csak különös méltánylást érdemlő esetekben vétetik figyelembe.*

A csapatparancsnokok a szabadságot a mezőgazdák és munkások érdekeinek lehetőleg korán helyezni kilitásba, hogy a szabadságolt katonai idejében még aratást, vagy egyéb mezzei munkát vállalhasson.

A szabadságnak tényleges engedélyezése azonban a később felforgó szolgálattal viszonnyoktól és az illető legény magaviseletétől tétetik függővé.

A szabadságolások a következő sorrend szerint történnek.

1. Első sorban azok a birtokosok vagy bérliök, valamint ilyenek fiaí, vejei és unokái nyernek szabadságot, kik a családentartói kedvezményre abból az ökből nem bírnak igényvel, mert fístvéneik önként tovább szolgálnak, vagy kereset céljából külföldön tartózkodnak, vagy mint mezőgazdák önálló családát alapították.

2. A kisebb és közepes nagyságu parasztbirtokos tulajdonosainak és bérliöknek a fiaí, vejei és unokái.

3. A mezzei munkások, ezek különösen akkor vétetnek figyelembe, ha az utolsó szolgálattal évben álló legénység sorába tartoznak.

4. Az általános fegyverszünet alatt a többi legénység is, mely nem aratási célra kér szabadságot, amennyire azt a viszonyok engedik rövidebb időre szabadságolható.

*As általános három hetet aratási szabadságot csak a gyalogságnál és a vadászcsapatoknál, a nehéz tarackosztályoknál, valamint a hegyi és vartüzérségnél szolgáló legénység kaphatja meg.*

A szabadságolás azonban csak abban a mértékben történhetik, amelyben azt az említtet fegyvernemeknél az őrszolgálat, a hegyi erődítések teljesítendő különleges szolgálatt, a lovak ápolása, a lő gyakorlat végrehajtása (a tüzéségnél), a katonai különítmények felállítása és az esetleg szükséges karhatalmi osztályok készenlétben tartása megengedik.

Az általános aratási, szabadságos időjén kívüli az említtet fegyvernemeknél egyesek különös méltánylást érdemlő esetekben csak rövidebb tartamu szabadságot kaphatnak.

A lovassághoz, a táborítüzérséghez (a nehéz tarackosztályoktól kivéve) a műszaki, vonat és egészségügyi csapatokhoz, testülethez és intézetekhez beosztott legénység általánosságban nem szabadságolható.

Egyeseknek azonban, amennyiben azt a kiképzés folytonosságát és a szolgálatt ügyment (entartása lehetővé teszi), a szükségeshez képest három hétre terjedő aratási szabadság engedélyezhető.

*As ösvi fegyverszünet alatt való szabadságolások is az összes csapatoknál és intézeteknél, a nyári szabadságoláshoz hasonlóan, abban a mértékben engedélyezhetők, amint azt a szolgálatt viszonyok megengedik.*

Az aratási szabadságolások idejétt a hadtestparancsnokságok rendszerint a közigazgatási hatóságokkal és esetleg a gazdasági egyesületekkel egytértőleg csapattestenként állapítják meg.

A hadtestparancsnokságok az egyes vidékek területi, éghajlati, szociális és gazdasági viszonyait, úgy egyesek, mint a mezőgazdasági érdekeik, amennyire csak a véderő érdekei megengedik, lehetőleg figyelembe veszik.



Az aratási szabadságolás idejének megállapítására vonatkozólag azonban megjegyzendő, hogy a fenti eljárás mellett is lesznek egyes vidékek, illetve ezeknek egyes járásai, melyekben a véderő érdekeire való tekintettel a legénység csak az augusztus hónap megtartandó legyvergyakorlatokat megelőzőleg engedélyezhető általános aratási szabadságolás idejében lesz szabadságolható és így az éghajlati viszonyok miatt nem a gabona learatását, hanem csak a más sűrűs és fontos mezei munkát fogja végezhetni.

A szabadságot legénység a vasuton az Arad és Csanádvédki egyesült vasutakat — a Nyiregyháza és környéke kisvasutakat kivéve — a munkásigazolvány birtokában és ötos csoportban való utazás alkalmával a mezei munkások részére biztosított féláron való utazás kedvezményét is vehetik igénybe.

A szabadságot katonák a járványos vidékeket kivéve, bármelyik községben állhatnak aratási, mezei vagy egyéb munkába, amelyre szabadságot kaptak.

A szabadságot legénység a tartózkodási helyre való megérkezése alkalmával, amennyiben ugyanott katonai hatóság vagy csendőrszereplés nincsen, a községi előjárásnál jelenti tartozik.

Baja, 1911 május hó 4.

Dr. Hegedüs Aladár  
kir. tanácsos, polgármester.

## Az újvidéki városi ártézi jódosfürdő és vizgyógyintézet.

Biztosan gyógyít csut. köszvényt, ischiást, görvélyt, csontbajokat, női betegségeket, vérbajit, idegbántalmakat stb. stb.

Délmagyarország legmodernebb és legszebb fürdője. :: Magyarország legelőcsőbb gyógyhelye. □□□□ 1255

## Ki a tisztaságot szereti, az rakassa ki a konyháját és folyosóját cementlapokkal.

Csináltasson műköből

kutfedőlapot.

Vegyen favályu helyett

cementvályut.

Használjon fahordók helyett

cementvizezést.

Alkalmazzon vízvezetéshez

cementcsövet.

Falpeső helyett

1246

műkölépöst.

Elvállal bármily betonmunka készítését és műkövek gyártását. Árjegyzékkel és költségvetéssel készséggel szolgál Grünhut Miksa

Spitzer-féle téglá és cementárúgyára.

Telefon szám 111.

Telefon szám 111.

## Fűszerüzlet eladás.

Bácsalmáson, a kis állomásnál levő jó menetelű

### fűszerüzletem

házzal együtt betegség miatt azonnal eladó.

Özv. Pfeifer Ádámné.

1264

Árpád-utca 5. sz. alatt egy  
**3 és egy 4 szobás**  
lakás kiadó. Bővebbet  
Pollák Bernátnál.  
1259

## GUMMI-óvszerek

legfinomabb Paara gummi-héjvaló, francia gyártmány, 12 db-ronként 1.80, 2.40, 4.— és 5.— K.  
**NEVERRIP** eredeti gyártm., 12 db 6.— K.  
**STERYL** legfinomabb Paara gummi-héjvaló, 6 darab 3.50 korona, 12 darab 6.50 korona.  
minden eddigi gyártmányt felülmúl, kisorsolás céggemmel kapható.  
**CAPOTTES** rövid, eredeti amerikai, 12 darab 3.— koronától 5.— koronáig.  
**HALHÓLYAG** valódi francia „Duchamps” gyártm., 12 darab 4, 5, 6, 8 és 10 korona.  
**Mintagyűjtemény** 12 dbt legfinomabb 4 korona.  
**Suspensor** (harasztó) dréja - 50, 1.—, 1.20, 1.50, 3.— K.-ig.  
**Has- és Sérvkötők** a **Gummiharisnyák** legnagyobb választékban, mérték után is készíttetnek.  
**„GLORIA-ÖV”** (havihaj ellen) 6 darab betéttel darabja 5 koronától 6.00 kor.-ig.

## Neumayer Lipót

kőszor, gummiárak és betétszálalás eszközök raktára  
**V., Budapest, Váci-körút 2. szám.**  
**LINOLEUM-üzleteim:**  
VI. Váci-körút 1. (Ankerút), VII. Rákóczi-út 8. szám.  
Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök

Remdelések a legnagyobb titoktartás mellett  
expédiálatnak. 1157

Damjanich-utcai házam, mely al  
**4 szoba, konyha**  
kamra, felszer és istállóból, f. évi  
augusztus hó 1-re bérbeadó.  
**Özv. BEYER ADOLFNÉ.**  
1260



Vegytermények, kátrány, carbolineum és különféle fertőtlenítő szerek, fedélemek, ecetek és háztartási cikkek  
**Huszar József festékspecialistánál, Főter, a takarékpénztár épületében.**  
Szalmakalap-lakk és kerti butor festékek nagy raktára! 1263

Reggelizés előtt felpohár  
**Schmidhauer-féle Igmándi keserűviz**  
Használata valódi áldás gyomorbajso-  
sok, székszorulásban szenvedőknek  
Kapható Baján és vidéken minden gyógyszertárban és nagyobb fűszerüzletben.

Az elrontott gyom-  
rot 2-3 óra alatt  
teljesen rendbe-  
hozza.  
Kis üveg 40 fill.  
Nagy üveg 60 fill.